

INTRODUCTION TO שבת נר-הדלקת נר שבת LIGHTING SHABBOS CANDLES

תפלה: סידור רב סעדיה גאון in his סידור provides us with a road map to follow in our study of תפלה:

סידור רב סעדיה גאון—ואחרי שגמרנו את תפלות הימים הכלליים, רוצים לומר ימי החול ודיניהן, צריך שנצטרף להן את תפילות הימים המיוחדים וברכותיהם. ונאמר שהם ארבעה חלקים, שבת וראש חדש חג וצום. ונבאר תפלות השבת וברכותיה ונאמר: לפני שקיעת החמה ביום הששי חייבים להדליק נר לשבת, ורובינו מברכים עליו להדליק נר השבת. ואחרי שקיעת החמה קוראים קריאת שמע.

Translation: Now that we have finished examining the daily prayers, we should continue by studying the prayers for special days and the Brachos for those days. We can describe those special days as falling into one of the following categories: Shabbos, Rosh Chodesh, Holidays and Fast Days. Let us begin by examining the prayers of Shabbos and its Brachos: before sunset on Friday, we are required to light candles for Shabbos. The majority recite a Bracha for lighting candles. After the setting of the sun, we recite Kriyas Shema.

After providing the wording and structure of the daily prayers, סידור רב סעדיה גאון moves on to the תפילות of שבת. Let us follow in his steps. The first liturgical moment that סידור רב סעדיה גאון presents from the תפילות of שבת is the ברכה that precedes the lighting of the Shabbos candles. In providing the ברכה, he notes that a majority of people recite a ברכה before lighting Shabbos candles. By choosing those words, he informs us that in his time reciting a Bracha before lighting Shabbos candles was not a universal practice. In his short statement, סידור רב סעדיה גאון brings forth the central issue that surrounds the first liturgical act that we perform on שבת; i.e. reciting the ברכה for lighting candles. That issue can be expressed as follows: since Jews lit candles each night to provide light in their homes, why was lighting candles just before שבת considered a מצוה and why should that act require a ברכה? The issue is presented in the גמרא as follows:

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כה' עמ' ב'—רבי ישמעאל אומר כו'. מאי טעמא? אמר רבא: מתוך שריחו רע, גזרה שמא יניחנה ויצא. אמר ליה אביי: ויצא! אמר ליה, שאני אומר: הדלקת נר בשבת חובה, דאמר רב נחמן בר רב זבדא, ואמרי לה אמר רב נחמן בר רבא אמר רב: הדלקת נר בשבת, חובה; רחיצת ידים ורגלים בחמין ערבית, רשות, ואני אומר: מצוה. מאי מצוה? דאמר רב יהודה אמר רב: כך היה מנהגו של רבי יהודה בר אלעאי, ערב שבת מביאים לו עריבה מלאה חמין, ורוחץ פניו ידיו ורגליו, ומתעטף ויושב בסדינין המצוייצין, ודומה למלאך ה' צב-אות, והיו תלמידיו מחבין ממנו כנפי כסותן, אמר להן: בני, לא כך שניתי לכם, סדין בציצית: בית שמאי פוטרין ובית הלל מחייבין. והלכה כדברי בית הלל! ואינהו סברי, גזירה משום כסות לילה. (איכה ג') ותזנח משלום נפשי נשיתי טובה. מאי ותזנח משלום נפשי? אמר

1. Why do we not use עמרן, the oily residue of pitch as a fuel for providing light.

רבי אבהו: זו הדלקת נר בשבת. נשיתי טובה: אמר רבי ירמיה: זו בית המרחץ. רבי יוחנן אמר: זו רחיצת ידים ורגלים בחמין. רבי יצחק נפחא אמר: זו מטה נאה וכלים נאים שעליה. רבי אבא אמר: זו מטה מוצעת ואשה מקושמת לתלמידי חכמים.

Translation: RAV ISHMAEL SAID etc. What is the reason? Rabbah answered, Since it is malodorous, it is feared that he, the occupant of the house, will leave it and go out. Said Abaye to him, Then let him leave it! I maintain, Abaye replied, that the kindling of the lamp on the Sabbath is a duty, for Rav Nahman ben Rav Zabda-others state, Rav Nahman ben Raba-said in Rab's name: The kindling of the lamp for the Sabbath is a duty; the washing of the hands and the feet in warm water on the eve of the Sabbath is voluntary. While I maintain that it is a Mitzvah. How is it a Mitzvah? For Rab Judah said in Rab's name: This was the practice of R. Judah b. Il'ai: On the eve of the Sabbath a basin filled with hot water was brought to him, and he washed his face, hands, and feet, and he wrapped himself and sat in fringed linen robes, and was like an angel of the Lord of Hosts. But his disciples hid the corners of their garments from him. Said he to them, My sons! Have I not thus taught you: A linen robe, in respect to fringes-Beth Shammai exempt it, while Beth Hillel hold it liable, and the halachah is as Beth Hillel? But they held, it is forbidden on account of being a night garment. Concerning the verse: And You have removed my soul far off from peace; I forgot prosperity. What is the meaning of, 'and You have removed my soul far off from peace'? Rav Abbahu said: This refers to the kindling of the light on the Sabbath. I forgot prosperity; Rav Jeremiah said: This refers to the loss of baths. Rav Johanan said: This means the washing of hands and feet in hot water. Rav Isaac Nappaha said: This refers to a beautiful bed and beautiful bedclothes upon it. Rav Abba said: This refers to a decked-out bed and an adorned wife for scholars.

The **גמרא** describes the practice of **הדלקת נירות** before **שבת**, first as a **חובה**, an obligation, and then as a **מצוה**. In our recent encounter with the word: **מצוה** concerning **סיפור יציאת מצרים** we suggested the possibility that the word "מצוה" can be defined as an admirable act rather than as a true **מצוה**. It is therefore fair to ask the same question concerning the **מצוה** of **הדלקת נירות** before **שבת**: should the word **מצוה** as it is used by the **גמרא** in reference to **הדלקת נירות** before **שבת** be defined as an admirable act or as a true **מצוה**². Keep in mind that just as the **גמרא** did not provide a **ברכה** to be recited before performing the "מצוה" of **סיפור יציאת מצרים**, the **גמרא** did not provide that a **ברכה** be recited before fulfilling the "מצוה" of **הדלקת נירות** before **שבת**. Here is how several **ראשונים** viewed the issue:

רש"י מסכת שבת דף כה עמ' ב'-חובה – כבוד שבת הוא, שאין סעודה חשובה אלא במקום אור כעין יממא, בפרק בתרא דיומא (עה, ב).

2. Professor Dalia Marx of Hebrew University e-mailed me after she received last week's newsletter and suggested that the word **מצוה** as it appears in the following statement that I cited can be defined in the same manner:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ד' עמ' ב'-אמר רבי יהושע בן לוי: אף על פי שקרא אדם קריאת שמע בבית הכנסת, **מצוה** לקרותו על מנתו.

Translation: Rav Joshua ben Levi says: Although a person recited Kriyas Shema in synagogue, it is mandatory that he recite it once again just before going to sleep.

להבין את התפלה

Translation: Candle lighting is performed in honor of Shabbos. A meal is not considered to be special unless it is eaten in an atmosphere that is as well lit as the daylight.

תוספות מסכת שבת דף כה עמ' ב'–חובה – לגבי רחיצת ידים בחמין קרי ליה חובה דלא הוי כל כך מצוה; ומים אחרונים קרי ליה חובה משום סכנה דמלה סדומית ושהרגו הנפש וחמירי טפי מן הראשונים. ויש שרוצים לומר דאין לברך אהדלקת נר מדקרי ליה חובה כדאמרינן (חולין קה.) מים אחרונים חובה ואין טעונין ברכה. ואומר רבינו תם דשיבוש הוא דלא דמי למים אחרונים דלא הוי אלא להצלה בעלמא אבל הדלקת נר היא חובה של מצות עונג שבת, וכמה חובות הן דטעונין ברכה. ומה שאומר טעם אחר שלא לברך משום שאם היתה מודלקת ועומדת לא היה צריכה לכבותה ולחזור ולהדליקה ולא להדליק אחרת אין נראה דהא גבי כיסוי הדם (שם פז.) אם כסוה הרוח פטור מלכסותו אפילו הכי כשמכסה צריך לברך, וכן נולד מהול איכא למ"ד דאין צריך להטיף ממנו דם ברית וכשמל תניא בשילהי פרי' ר' אליעזר דמילה (לקמן דף קלז:) המל אומר כו'. ובסדר רב עמרם יש המדליק נר בשבת מברך אשר קדשנו כו'. ועוד נראה לר"ת שאם היה הנר מודלק ועומד שצריך לכבות ולחזור ולהדליק כדאמר ליה ההוא סבא ובלבד שלא יקדים ובלבד שלא יאחר (לעיל דף כג:).

Translation: The act of washing one's hands in hot water before Shabbos was described by the Gemara as "mandatory" because it is not that much of a "Mitzvah." When referring to the requirement of washing one's hands before reciting Birkas Hamazone, the Gemara also used the word "mandatory." The concern there is with the danger involved in wiping one's eyes with the salt that comes from the area of Sodom that a person may have come in contact with during the meal. There is also the concern that there should not be the repetition of an incident in which a person lost his life because of his failure to wash his hands after eating. Some wanted to argue that it is not necessary to recite a Bracha when lighting candles for Shabbos based on the fact that the Gemara used the word: mandatory in reference to the act of lighting Shabbos candles. They made that argument because concerning the practice of washing one's hands after eating, the Gemara also used the word "mandatory" and did not require the recital of a Bracha. Rabbeinu Tam said it was a mistake to compare the two acts. Washing hands after eating was instituted only as protection against endangering one's life but lighting candles before Shabbos was enacted as a mandatory act as part of the Mitzvah of enjoying Shabbos. Several similar obligations come with the requirement that they include a Bracha. Another reason given for not making a Bracha; i.e. because when the candles are already lit well before Shabbos, there is no requirement to put them out and to relight them, I am not sure that I agree that there is no requirement to extinguish and to then relight the candles. I can support that position by pointing to the practice of covering the blood of an animal once it is slaughtered. Even if the wind blows dirt over the blood, and he is not required to cover the blood, if he covers the blood anyway, he has to make a Bracha. Similarly when a male child is born without foreskin, it may not be necessary to cut him at all but when he goes through the circumcision ceremony, we still recite the Brachos. In addition we find that in Seder Rav Amrom Gaon, he requires the recital of a Bracha for lighting Shabbos candles. It therefore is the position of Rabbeinu Tam that if candles were already lit well before Shabbos, they should be extinguished and then relit with the recital of a Bracha provided that it is not done too early or too late.

רמב"ם הלכות שבת פרק ה הלכה א–הדלקת נר בשבת אינה רשות אם רצה מדליק ואם רצה אינו מדליק, ולא מצוה שאינו חייב לרדוף אחריה עד שיעשנה כגון עירובי הצרות או נטילת

ידיים לאכילה אלא * חובה, ואחד אנשים ואחד נשים חייבין להיות בבתיהן נר דלוק בשבת. אפילו אין לו מה יאכל שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר שזוה בכלל עונג שבת. וחייב לברך קודם הדלקה ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של שבת, כדרך שמברך על כל הדברים שהוא חייב בהם מדברי סופרים.

Translation: Lighting candles before Shabbos is not optional in that if a person wants to light, he can do so and if he does not want to light, he does not have to light. But it is also not a Mitzvah that a person must chase after until he performs it similar to the obligation to prepare an Eruv in the courtyards or washing hands before eating. However, it is an obligation. Men and women are required to have candles providing light in their houses during Shabbos. Even if a person does not have what to eat, he should beg for olive oil so that he can have light for Shabbos because having light on Shabbos is a major part of the enjoyment of Shabbos. A person is required to recite the Bracha: Baruch Ata Hashem Elokeinu Melech Ha'Olam Asher Kidishanu B'Mitzvotav V'Tzeivanu L'Hadlik Neir Shel Shabbos as we recite a Bracha for any act that we are obligated to perform based on the direction of our Sages.

*הגהות מיימוניות הלכות שבת פרק ה הלכה א- שבת (דף כ"ג), אמר רב הונא הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים, וכתב הטור ויש שמכוונין לעשות שתי פתילות אחת כנגד זכור ואחת כנגד שמור.

Translation: Rav Huna said: a person who regularly lights Shabbos candles will merit having sons who are Torah Scholars and the Tur wrote that there are those whose practice it is to light two candles, one based on the word: Zachor found in the first set of the Ten Commandments concerning Shabbos and one based on the word: Shamor found in the second set of the commandments concerning Shabbos

ספר העיתים סימן יג-דקיי"ל הדלקת נר בשבת חובה חייב לברך על הדלקתו כדרך שמברכין על כל המצות ומאי מברך ברוך אקב"ו להדליק נר של שבת והיכין ציונו מלא תסור כדאמרינן בענין נר של חנוכה, א"נ שאל אביך ויגדך וכדאמרינן נמי וודאי דדבריהם בעי ברכה ורבנן נמי אקרא אסמכינהו כדאמר לקמן ותזנה משלום נפשי טובה. מאי ותזנה משלום נפשי? א"ר אבהו זו הדלקת נר בשבת שהיא שלום כדאמר משום שלום ביתו ואמרינן נמי מידעת כי שלום אהלך דהאי קרא אסמכוה רבנן אהדלקת נר בשבת.

Translation: We hold that lighting candles on Shabbos is obligatory, meaning that it is necessary to recite a Bracha while lighting the candles just as we recite a Bracha while performing other Mitzvos. What Bracha does one make? Asher Kidishanu B'Mitzvotav V'Tzeivanu L'Hadlik Neir Shel Shabbos. Where do we find that G-d commanded us to light Shabbos candles? From the words: Lo Tasur, do not deviate from what you are taught as we learned concerning the performance of the Mitzvah of lighting candles for Chanukah. A second basis: Ask your father (your religious leaders) and they will direct you as we learned. Those directions should include the obligation to recite a Bracha. Our sages linked the obligation to light candles for Shabbos on a verse: and You have removed my soul far off from peace I forgot prosperity. What is the meaning of the words: You have removed my soul far off from peace. Rav Huna said this is the obligation to light candles for Shabbos because the candles represent peace in the household. Our Sages further linked the obligation to the verse: You should know that there is peace in your tents. This represents the obligation to light candles for Shabbos.